

Kronika prostovoljnega gasilskega društva Kozarje 1923 – 2013

Zgodovina Prostovoljnega gasilskega društva Kozarje sega v leto 1923, ko je bila na pobudo vaščanov vasi Kozarje in Podsmreka, predvsem pa na pobudo tovariša Lenasija, ustanovljena Prostovoljna gasilska četa Kozarje – Podsmreka. Združevala je vaščane Kozarij in Podsmreke. Njen prvi načelnik je bil Stane Vrhovec, tajnik pa Ivan Laznik. Ustanovni občni zbor je bil v 23.06.1923 v gostilni pri Birtu, lastnice Anice Vrhovec. S prispevki krajanov so že naslednje leto na Češkem kupili prvo vodno črpalko, katero so prevažali s konjsko vprego. Danes si je to črpalko mogoče ogledati v Slovenskem gasilskem muzeju v Metliki.

Tretje leto po ustanovitvi Prostovoljne gasilske čete Kozarje – Podsmreka so pričeli z gradnjo gasilskega doma v vasi Kozarje. Zemljišče sta odstopila Melhior Pleško in Marija Kušar. Denar za izgradnjo doma so pridobivali z nabiralnimi akcijami od krajanov, organiziranjem vrtnih vesellic in tombole ter s posojilom v hranilnici Polhov Gradec. Izgradnja doma je bila dokončana leta 1929. Postal je zbirališče vseh naprednih vaščanov, saj je poleg gasilcem služil še potrebam kulturnega življenja krajanov Kozarij in Podsmreke.

Najbolj dejavni člani gasilske čete tedaj so bili: Ivan Kos, kot dolgoletni predsednik, Ivan Laznik kot tajnik, Lovro Čuden, Andrej Kušar, Ivan Kosanc, Melhior Pleško, Ivan Pleško, Anton Kosanc ter ostali.

Januarja 1942 je zaradi vojne gasilna četa prenehala delovati, saj je bilo prepovedano večje organizirano zbiranje ljudi. Istega leta, decembra je bil gasilski dom požgan. Del inventarja je prevzel takratni tajnik čete Anton Usnik. Leta 1945 je bil dom obnovljen in je konec istega leta že služil svojemu namenu.

Leta 1948 je ob reorganizaciji gasilstva v Sloveniji vodstvo društva prevzel Ivan Skodlar. Delo v društvu je zelo napredovalo, članstvo se je zelo povečalo, vključena je bila vsa mladina. Dve leti kasneje so prejeli vojaški avto Fiat, katerega so predelali v orodno vozilo, leta 1952 pa so svojo opremo obogatili še s prenosno črpalko ILO.

Zaradi povečane požarne ogroženosti obeh vasi so začeli razmišljati o ustanovitvi samostojnega društva v vasi Podsmreka. Eden večjih požarov takrat je bil leta 1952 na Plevnikovi domačiji v Podsmreki, na strojni lopi, ob glavni cesti Tržaška - Razori.

Leta 1957 je prišlo do ločitve v dve samostojni društvi : PGD Kozarje in PGD Podsmreka. Že ob samem začetku delovanje PGD Podsmreka, je matično društvo ponudilo pomoč pri opremi in orodju, še več pa v mentorstvu. Po sklepu GZS Slovenija leta 2003, da se Prostovoljnemu gasilskemu društvu Podsmreka, tudi uradno prizna letnica ustanovitve 1923, smo 80 letnico delovanja obeh društev proslavili skupaj na tem mestu v Kozarjah.

Gasilski dom v vasi Kozarje se je moral zaradi izgradnje ljubljanske obvoznice leta 1980 porušiti in začela se je izgradnje novega na današnji lokaciji. Predsednik gradbenega odbora je bil Tomc Franc, tudi kasnejši dolgoletni predsednik in častni predsednik društva. Novi gasilski dom je bil dokončan in predan v uporabo leta 1981.

Društvo si je vseskozi prizadevalo tudi za odprtost svoje dejavnosti, zato smo se leta 1976 pobratili s PIGD Djuro Salaj iz Krškega, ki pa je leta 1984 žal prenehalo delovati, leta 1986 pa s PGD Vače, to pobratenje vzorno traja še danes.

Časi se spreminjajo in tako tudi način dela prostovoljnega gasilca. Poleg preventivnega delovanja in reševanja ob požarih in drugih nesrečah, velik del naših aktivnosti posvečamo modernizaciji gasilske tehnike in opreme ter izobraževanju. En del v mozaiku modernizacije je današnji prevzem novega terenskega vozila.

Odkar človek zaznava nesreče, ima potrebo po varovanju pred njimi. Razvoj civilizacije je to še povečal. Prostovoljna pomoč ljudem v nesreči je vrednota našega humanitarnega poslanstva. Naj se to ne spremeni.

NA POMOČ

zapisal : Matej Zalaznik, predsednik PGD Kozarje